

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Plesmanweg 1
2597 JG 's-Gravenhage

Onderwerp: Uitvoeringstoets puntenrijbewijs

24 februari 2005

Geachte van Sprundel,

Hierbij bied ik u het definitieve advies aan betreffende het wetsvoorstel 'puntenrijbewijs'.

In november 2004 heeft u de RDW gevraagd te adviseren over het concept wetsvoorstel 'puntenrijbewijs'. Uit diverse afstemmingen is gebleken dat het geenszins in de bedoeling ligt het Rijbewijs Register als bron ter bepaling van recidive te gebruiken voor de strafrechtelijke beoordeling door het OM en berechting door de rechter van bedoelde overtredingen. Recidive wordt vastgesteld aan de hand van informatie zoals bijgehouden door de Justitiële documentatiedienst (JDD) te Almelo. De RDW heeft zich vervolgens bij het onderzoek beperkt tot de consequenties van het wetsvoorstel ten aanzien van het Centraal Rijbewijsregister ten behoeve handhaving en nieuwe aanvragen c.q. vernieuwingen.

Achtergrond en adviesvraag

Het ministerie van Verkeer & Waterstaat heeft samen met het ministerie van Justitie een concept wetsvoorstel gedaan voor het invoeren van een puntenstelsel voor rijbewijzen. Feitelijk betreft het voorstel het ongeldig worden van het rijbewijs in geval van een rijontzegging van 2 jaar of langer en in geval van recidive binnen vijf jaar.

Aan de RDW is gevraagd na te gaan wat de consequenties zijn van de invoering en hierbij uitdrukkelijk te kijken naar de organisatorische- en financiële consequenties voor de RDW.

Het onderzoek van de RDW beperkt zich tot de consequenties voor het Centraal Rijbewijs register en Bromfietscertificaten (CRB). Dit register wordt immers door diverse gebruikers, waaronder de politie geraadpleegd om vast te stellen of iemand, geen op hem van toepassing zijnde maatregelen, zoals bijvoorbeeld ongeldige rijbewijzen, ontzeggingen van de rijbevoegdheid etc schendt. Vermeling van ongeldigheid, schorsing etc in het CRB brengt ook mee dat de afgifte van nieuwe rijbewijzen door "gemeenten" een systeemblokkade meebrengt.

Rijbewijsregister en justitieel dossier

Uitgangspunt bij deze uitvoeringstoets is dat het *rijbewijsregister* zowel informatie verschaft ten behoeve van de handhaving over maatregelen die de rijvaardigheid en de rijbevoegdheid op naam van rijbewijshouders betreffen, alsmede informatie verschaft aan systeemgebruikers van belang voor de afgifte van nieuwe rijbewijsdocumenten. Het *justitieel dossier of de uittreksels uit het justitieel documentatieregister* verschaft de informatie over de mate van recidiveren en onherroepelijke veroordelingen, kortom verschaft het inzicht op persoon van de verdachte over diens strafrechtelijke antecedenten, voorzover de wet daarvoor vastlegging voorschrijft. De scheiding van deze verantwoordelijkheden staat niet ter discussie.

Consequenties ten aanzien van het proces

De registratie van de rijontzeggingen wijzigen als gevolg van onderhavig wetsvoorstel niet. Wel nieuw is de ongeldigheid bij recidive of bij een ontzegging langer dan 2 jaar. Dit zal naar verwachting en ingevolge dit voorstel door justitie (lees het parket) in het CRB moeten worden geregistreerd en voor overige betrokkenen in het rijbewijzenproces uit het register moeten blijken. Tevens moeten de gemeenten bij de afgifte rekening houden met deze nieuwe belemmering. De systeemaanpassingen alsmede regelgevingaanpassingen (Reglement Rijbewijzen, artikel 150) zijn beperkt maar vragen vanwege de opzet van de huidige systeemregistratie een investering van ca. 3.000 uur exclusief de aanpassingen door het OM, Politie en CBR¹ en de aanpassing van de systemen bij de gemeenten².

RDW is voornemens in het kader van het Nieuwe Rijbewijs Document (NRD) historische velden in te ruimen. Vooralnog betreft dit gegevens over de strafmaat (art 145, diverse onderdelen) en gegevens over de rijontzeggingen (art 156, m.n. onderdeel c. en d.). Graag verneemt RDW van Politie, OM en andere gebruikers welke historische informatie zij in het CRB beschikbaar zouden willen zien.

Voor deze aanpassing is o.a. een wijziging van de registratie van de ontzegging noodzakelijk, omdat dan ook de opgelegde termijn en de vermelding van het wettelijk kader noodzakelijk zijn alsmede de start en einddatum van de OBM. Deze aanpassing vraagt een additionele investering van ca. 2.000 uur.

Indien beide aanpassingen worden meegenomen in het project Nieuw Rijbewijs Document (NRD) wordt de investering totaal op ca. 2.500 uur geschat.

¹ De aanpassing als gevolg van de wijzigingen bij de RDW moeten nog worden onderzocht. Voorgesteld wordt dit te doen na vaststelling van het wetsvoorstel.

² Deze aanpassingen zijn kostbaar indien ze niet gecombineerd worden met andere aanpassingen van de Frontoffice systemen van de gemeenten.

Consequenties ten aanzien van het wetsvoorstel

Bij behandeling van het wetsvoorstel zijn de volgende onderwerpen nog niet geheel duidelijk of vragen aanvullende bespreking.

Ontzeggingsperiode

Het is ons niet gebleken hoe moet worden omgegaan met een ontzegging die de twee jaar overschrijdt omdat de houder van het rijbewijs, ondanks de verplichting daartoe, het rijbewijs niet inlevert. Als gevolg hiervan kan de periode van rijontzegging materieel de strafrechtelijk opgelegde periode ruimschoots overschrijden aangezien het OM deze verlengt met de periode dat het rijbewijs niet wordt ingeleverd. Als gevolg hiervan is thans de oorspronkelijke termijn niet middels het register vast te stellen.

Wettekst

Op een aantal punten is de (achtergrond van de) wettekst niet helemaal duidelijk:

- art. 123, lid 1, sub e nieuw: waar slaat "die" in "die strafbare feiten" op terug?
- idem: waarom wordt hier de reden van ongeldigverklaring door CBR genoemd, en in het nieuw voorgestelde derde lid niet? zijn er nog andere redenen van ongeldigverklaring door CBR en zo nee, kan de reden dan niet vervallen?
- art. 123, lid 1, sub d nieuw: waarom is hier wel sprake van "onherroepelijk" worden van de ongeldigverklaring, terwijl dat in het nieuw voorgestelde derde lid van art. 123 niet het geval is?
- wat is de achtergrond van het pas na ommekomst van de ontzeggingsstermijn in laten gaan van de ongeldigheid?

Aanpassingen in het rijbewijsreglement

Gevolgen voor de RDW worden voorzien in de uitbreiding van het CRB met velden en/ of daarin te plaatsen signalen met het oog op het faciliteren van de verschillende betrokken (handhavings)processen. Er zal zo duidelijk mogelijk beschreven moeten zijn, welke autoriteit welke bewerkingen op het register doet.

De RDW gaat ervan uit, dat het wetsontwerp in dit opzicht gestalte zal krijgen door aanpassing van het Reglement rijbewijzen art. 145 e.v.

Financiering

Aangezien de RDW geen tarief berekend voor de informatieverstrekking ten behoeve van handhaving lijkt het voor de hand te liggen dat de aanpassingen worden gefinancierd vanuit de rijkskostencomponent voor het rijbewijs.

Implementatie

Zoals vermeld vraagt de implementatie van het voorstel een substantiële investering. Aangezien de RDW thans de kennis die hiervoor nodig is heeft

ingezet op het project voor het nieuwe rijbewijs (NRD) lijkt een implementatie voor oktober 2006 niet realistisch, zonder consequenties voor de reeds lopende projecten.

Met vriendelijke groet,
Johan Kremer
Projectmanager NRD.